

traja vsak četrtek
in velja s poštno
vred in v Mariboru s
poštovanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrť leta „ 1.30

Narečnina se pošilja
upravnitvnu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Dobroimiki katol. tla-
kovnega društva do-
živajo list brez po-
sobne narečnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Poznamo tudi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Nevak-u na
velikem trgu po 18 h.

Nekeplal se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 31.

V Mariboru, dne 4. avgusta 1898.

Tečaj XXXII.

Drž. poslanec Žičkar v Brežicah.

(Izvirni dopis).

Dne 31. julija je imel g. poslanec Žičkar, ki je po svoji delavnosti slavnoznan, volilski shod v Brežicah. Na vrtu »Narodnega doma« zbralo se je zelo veliko število volilcev, posebno iz breške, dobovske in artičke župnije.

Predsednikom shoda bil je izvoljen g. V. Čížek, ki je v navdušenih besedah pozdravil došle volilce. Potem je poročal g. poslanec najprej o deželnem zboru. Graje vredno je — pravi — da imamo mi tako malo deželnozborskih poslancev; po prebivalstvu morali bi jih imeti najmanj dvajset. Slovenski poslanci so se vrlo trudili, doseči kake vspehe, a to je silno težko, ker imamo v odboru, kjer se prav za prav kujejo postave, samo enega zastopnika, marljivega g. Robiča. Žal ni bilo mogoče preprečiti dospevka za zloglasno »Südmarko« iz deželne blagajne. Mesto, da bi se dalo vsaj 30.000 brezobrestnega posojila ubogim kmetom, se daruje lepa svota za takega nebodigatreba. Za gospodarstvo ne daruje deželni zbor skoraj nič, akoravno bi bilo to posebno v krajih, kjer je trtna uš vinograde uničila, silno potrebno. Niti prošnje na državni zbor za brezobrestno posojilo ni hotel deželni zbor vsprejeti. Za koristne uprave ima deželni zbor sploh le »gluha ušesa«.

G. poslanec je priporočal, da se naj vsaj v nekaterih krajih uvede poldnevni pouk na ljudskih šolah, a tudi zaman. Nekateri poslanci so skušali prenoviti lovsko postavo;

nekaj se je doseglo, ker se je sklenilo, da bi se v tistih občinah, ki imajo vsaj 5% vinogradov, zajec pokončal, a tukaj zopet dela vlada težavo, akoravno je poslanec sam šel v tej zadevi k poljedelskemu ministru. Zelo važna je bila razprava o preosnovi volilnega reda za okrajne zastope; akoravno imajo tu kmetje le nekaj pravic, hoče njim deželni zbor še to betvico vzeti in velikanske predprave hišnim posestnikom podeliti, da bi na vsak način ptujski in celjski okrajni zastop nemškutarjem priborili. K sreči je pa presvitli vladar sovražne nakane preprečil, ker tega deželnozborskega sklepa ni potrdil.

V jezikovnem oziru godé se Slovencem grozne krivice, ker deželni odbor zahteva samo nemško uradovanje županu, ki je hotel samo slovensko uradovati, zagrozil je odbor 100 goldinarjev kazni. Občinski odbori naj se sami za slovenski jezik s peticijami krepko potegnejo.

Gledé volitev predlagalo se je, da bi se vpeljale tajne in direktne volitve; slovenski poslanci so zahtevali, da moramo potem mi dobiti več poslancev primerno našemu številu. Ker večina ni ugodila tej želji, preprečili so to osnovo s tem, da so pri razpravi zapustili dvorano, s čemur je bil deželni zbor nesklepčen. Toraj pravične volilne postave naš deželni zbor noče.

Potem poroča g. poslanec o državnem zboru. Razloži spremembe zbornice, ki so se dogodile vsled novega državnozborskega volilnega reda. Slovenci smo sicer nekatere nove okraje pridobili, a vendar je še število naših poslancev tako neznatno, da malo pre-

morejo naši šestnajsteri poslanci med 425, ki jih šteje vsa zbornica. Da bi se kolikor mogoče okrepili, sklenili so naši poslanci osnovati s somišljeniki »slov. krščansko zvezo«. Ker je pa vlada izdala »jezikovne naredbe za Česko in Moravsko« se je preprečilo vsako plodovito delovanje. Pričela se je brezmiselna obtožba Badenijevega ministerstva, ki je razburila duhove čisto po nepotrebnem in potratila zlati čas. Zloglasni kričači so onemogočili nadaljne razprave. Uprizorili so se grozoviti, ostudni nemiri v zbornici in pripravljali so se enaki na celem Dunaju, vsled česar je moral Badeni, ki je imel vsaj slovansko srce, odstopiti. Ravno taka osoda je zadela Gautscha. Sledil njima je grof Thun kot ministerski predsednik, ki je pri svojem nastopu objubil enakopravnost vsem narodom. A njegovo stališče je silno težavno. Vladna stranka, ako se o taki sploh sme govoriti, doživela je koj začetkoma poraz, ker se je sprejel predlog o zatožbi Badenijevega ministerstva. Pozneje stavili so se jako umestni predlogi, kakor posebno načrt jezikovnega zakonika za celo Avstrijo, a z zaključenjem sedanjega zasedanja je itak vsak predlog iz prejšnjega zasedanja — pod klop vržen. Nemško hujskanje dosega vedno višjo stopinjo; tudi Nemci, ki so bili nam Slovanom pravični, so potegnili z onimi, ki pravijo, da mora biti Avstrija nemška, drugače je sploh ni treba. G. poslanec, videvši, da v zbornici delovanje ni mogoče, skušil je z zasebnimi prošnjami pri posameznih ministrih. Potrudil se je za nekatera jezikovna vprašanja in za nedeljski počitek v pisarnah. Nekoliko se je

Listek.

Pisma mladega urednikoviča.

II.

Dragi prijatelji! Ako bi sedaj vstopil v našo uredniško sobo naš urednik in moj gospod, mladi urednikovič bi iz same jeze storil v tem hipu junaško delo. Mahoma bi zgrabil urednika okoli pasu, vzdignil ga od tal ter ga vrgel v globočino našega uredniškega koša. In zaprl bi uredniški koš, se vsedel na njegov pokrov ter tamkaj sedel cele tri dni in tri noči. Naš urednik bi ječal iz vzdihoval v globočini uredniškega koša, mladi urednikovič pa bi sedel zgoraj na pokrovu ter se smejal globokim vzdihom svojega urednika. To bi bila pravična kazen za nečuvno obnašanje našega urednika! Saj menda že vsi veste, kaj nam je napravil urednik? Še ne? Potem pa poslušajte mladega urednikoviča, ki odpira svoja usta, da Vam pove, zakaj razjeda grda jeza njegovo blago srce.

Žarko solnce je pošiljalo svoje prve poljube materi zemlji. Takrat sem vstopil jaz, mladi urednikovič, v uredniško sobo. Vse tiskarsko in uredniško osobje, ko me je zagledalo, je začelo pripogibati svoje glave do

tal, da tako spoštljivo pozdravi svojega ljubljence, mladega urednikoviča. In mladi urednikovič se je ljubeznivo odklanjal na vse strani. Smehljaj zadovoljnosti se je zibal na njegovih ustnicah, ker je videl, kako prijazno mu je vse tiskarsko in uredniško osobje. Lahnih korakov se je pomikal proti svoji pisalni mizi. Ko pa se je vsedel, v tem trenutku je legel temen oblak na jasno čelo mladega urednikoviča. Kaj je neki tako hitro vznemirilo njegovo srce? Na mizi je ležalo pismo, in mladi urednikovič je s svojim bistrim očesom naenkrat spoznal po pisavi, da je pismo pisal njegov gospod in naš urednik. Črne slutnje so napolnile mojo dušo. In slutnje malokdaj motijo mladega urednikoviča. Tudi takrat ga niso. Ko odpre pismo, stale so tam srcepretresujoče besede: »Mladi urednikovič! Naznanjam ti, da sem se odpeljal danes v toplice. V prste mi je prišel nagloma protin, ki mi brani pisati. Za čas, ko bom jaz v toplicah, uredij torej sam naš list! Pozdravlja Te Tvoj gospod in urednik.«

V vseh žilah mladega urednikoviča je vskipela vroča mladeniška kri, ko sem prečital to urednikovo pismo. Celi regiment hudih duhov iz pekla mi je mamljivo šepetal na uho, naj prav debelo zakolnem. Toda mladi urednikovič ne kolne, če bi mu prigovarjala tudi cela peklena vojna sila.

Pač pa se me je polastila opravičena jeza. Da bi prišel našemu uredniku kar čez noč hudi protin v prste, ta je popolnoma bosa. Verjamem, da mu je nekaj prišlo v prste, a to ni protin, to je lenoba. In naš urednik lahko obišče letos vse toplice, takih toplic še ni na svetu, da bi si v njih izkopal svojo lenobo.

Mladi urednikovič pa bi se ne hudoval tako, ako bi prišla uredniku lenoba po zimi ali pa magari tudi spomladi ali pa na jesen. A da mu pride lenobni protin v prste ravno v vročem poletju, to je nečuvno, to je skoro neodpušljivo. Saj ve, kako slabo se godi urednikom ravno sedaj v toplih poletnih dnevih. Večina dopisnikov v tem času utihne. Tudi oni dobijo neki v poletju lenobni protin v svoje prste. In kadar dopisniki mirujejo, takrat mora uredniško osobje delati, da ga je žalostno gledati, koliko trpi. Vsi staveci stojijo okoli uredniškega osobja ter moledujejo za rokopise. In človek mora pisati, da se mu kar kadi izpod rok.

Glejte v tako hudih časih nas je letos zapustil naš urednik. Vse uredniške skrbi so se s tem prevalile z njegovih ram na rame mladega urednikoviča. Da bi Vi videli, dragi prijatelji, koliko trpi vsled tega Vaš mladi urednikovič v letošnjem poletju, Vi bi se ga gotovo usmilili ter ga pridno za vsako štev.

ugodilo kmečkim zahtevam s tem, da se je znižal zemljiški davek. Interpelacije zaradi uvaževanja in izvaževanja poljskih pridelkov, ki kmetom mnogo obeta, ministerstvo ni uvaževalo in kaj se bode z dobrim predlogom zgodilo, se ne ve. Kmečke zadruge bile bi kmetom v veliko korist; prodajali bi svoje pridelke ž njihovo pomočjo veliko boljše; na nje bo treba obrniti največo pozornost.

G. poslanec raztolmači nadalje našo pogodbo z Ogersko, ki je naši državni polovici po vsem krivična, ker plačujemo mi 70% državnih priklad. Razven tega pa še imajo Ogrji, akoravno tako ničlo prinašajo k državnim zahtevam, vendar povsod prvo besedo. Da bi se velika krivica, ki se nam vsled prejšnjih liberalnih vlad godi, vsaj nekoliko popravila, izvolila se je takozvana kvotna deputacija, ki bo pa težko kaj vspešnega dosegla. Vlada je želela še na drug način ljudstvu pomagati, kakor z odpravo državnih môt in desetinskega davka, a naš državni zbor je vsled upora nemških poslancev za resno delo nezmožen. Ker so zgubili Nemci nadvlado v Avstriji, skušajo se s tem maščevati, da preprečijo razvoj občega blagostanja. Kaka hinavščina je to! Pravijo, da se njim krivica godi, a vendar nemščina prevladuje v uradih in šolah. Pri deželni nadsodnji v Gradcu se je zabranilo, da bi se slovenske stranke zagovarjale v svojem materinem jeziku!

Potrebno je toraj, da si sami pomagamo, ker v državnem zboru ničesar ne dosežemo. V ta namen se je osnovala »Straža«, ki hoče gmotnim potom varovati in čuvati slovensko ozemlje. Potreba je najnujnejša, ker nas narodni sovražniki od povsod pritiskajo.

A tudi druga narodna društva je treba podpirati, družbo sv. Cirila ie Metoda, bralna društva; posebno pa paziti, da bomo stali gmotno močni. Noben kmet naj svojega posestva ne proda nasprotnikom, temveč naj varuje rodno zemljo.

V resnem in složnem delovanju bo naša zmaga! Živahna pohvala sledila je temeljitim in jasnim izvajanjem gospoda poslanca. G. predsednik je v zbranih besedah ocenil odlične govore ter izrazil dičnemu poslancu splošno priznanje.

G. predsednik stavi še 3 resolucije, zavedajoče se 1. slovenskega vseučilišča v Ljubljani, 2. slovenskega nadsodišča v Ljubljani in 3. naj se nastavijo povsod na Slovenskem našega jezika zmožni uradniki.

Z izrazom popolne udanosti do sv. Očeta in do presvitlega cesarja, na kar odgovori zborovanje z gromovitimi živjo! zaključil predsednik pomenljiv volilni shod.

Slovenski župani v beli Ljubljani.

Ljubljanski župan vabi za 17. avgusta vse slovenske župane v belo Ljubljano, da tamkaj v slovesnem zborovanju skupno izrečejo svojo neomejeno udanost in neomahljivo zvestobo do posvečene osebe Njegovoga Veličanstva, ki obhaja letos v radost vseh državljanov petdesetletnico svojega trudapolnega vladanja. Ta čutila se bodo sporočila tudi ob vznožju najvišjega prestola po posebnem odposlanstvu, ki ga bodo slovenski župani ob tej priliki izbrali iz svoje sredine.

Slovenski župani bodo torej v beli Ljubljani skupno proslavljali vladarsko petdesetletnico presvetlega cesarja. Govorili bodo besede, polne iskrene ljubezni in trdne zvestobe do drage nam osebe vladarjeve. A teh besed ne bodo govorili samo v svojem imenu, ampak tudi v imenu vsega slovenskega naroda, kojega najprimernejši zastopniki so ravno slovenski župani.

Rekli smo, najprimernejši zastopniki slovenskega naroda so njega župani. Oni so odsev, oni so spomin nekdanjega združnega življenja naših pradedov. Župani starih Slovencev so bili vrhovni poglavarji več zadrug skupaj, ki so z odločilno besedo vodili podrejene jim zadruge. Izvolil si je župana narod sam, a z izvolitvijo dal mu je tudi v roke čez se skoro neomejeno oblast. Župan je varoval združne svetinje, določeval je za drugam njih opravilo, skrbel za združne potrebe ter vodil vesoljno gospodarstvo. Vsi zadrugarji so ga morali ubogati in spoštovati. Naš narod ni bil dolgo neodvisen in prost, zato tudi niso dolgo trpele njegove prvotne družabne in pravne razmere. Kakor naši gospodovalci, spreminjala se je tudi družabna uprava Slovencev. Nekak spomin na nekdanjo združno upravo starih Slovencev nam vzbuja sedajna občinska uprava z županom na čelu. Tudi sedanji župan vodi in oskrbuje skupne zadeve svojega kraja, toda njegova moč in oblast je precej omejena. Sedanji župani so zares le nekaki odsev nekdanjih županov. A vendar še so zmeraj važne osebe v državni uredbi naše človeške družbe.

Važne osebe so naši župani, toda žal, da se jih mnogo ne zaveda močnega upliva svojega dostojanstva. Županska moč je dosedaj nekako spala. Še le nadarjeni in spretni sedajni dunajski župan, dr. Lueger, in za njim praški župan, dr. Podlipny, in ljubljanski, Ivan Hribar, spravili so v Avstriji zopet župansko čast do večjega ugleda. Še ima župan svojo moč, toda izrabljati jo mora znati, še ima svoj ugled, toda priboriti si ga more vedeti s

svojim neutrudnim delovanjem za blagor v skrb mu izročene občine.

Župani so glavni zaupniki našega naroda. Za župansko mesto ni treba posebnih študij, ni treba gosposke suknje, ni treba spretnega peresa, dovolj je, da ima človek zdravo pamet in zaupanje ljudstva, potem mu narod rad podeli prostovoljno čast županstva. V prvi vrsti torej postavlja zaupanje naroda naše može na županske stole, naši župani so potemtakem res pravi in glavni zaupniki svojega naroda. In ker so pravi zaupniki svojega naroda, zato so tudi njegovi najboljši in najprimernejši zastopniki. In kot taki bodo nastopali naši župani v beli Ljubljani.

Ne samo za svojo osebo, ampak tudi kot zastopniki naroda bodo torej govorili 17. avgusta slovenski župani. Njih besede se bodo raditega povsod uvaževale, kajti one bode glas celega slovenskega naroda. Naš narod se ne more primernejše in važnejše pokloniti svojemu nad vse milemu vladarju, nego po svojih županih. Zato pa slovenski župani, ne zamudite ljubljanskega shoda županov, ampak udeležite se ga vsi polnoštevilno. Vsak župan, ki se zaveda svojega važnega dostojanstva, bo 17. avgusta v beli Ljubljani!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Na Dunaju so se vršila, kakor poročajo listi, pretekle dni posvetovanja češkega, poljskega in jugoslovanskega kluba. Razpravljalo se je o rešitvi jezikovnega vprašanja. Jugoslovani so odločno zahtevali, da se mora zajedno s českim jezikovnim vprašanjem rešiti tudi jugoslovansko. Kajti če se sedaj ne reši, se tudi v prihodnje ne bode kmalu rešilo, in tako bo na jugu še nadalje besnel jezikovni boj. Vlada seveda nima volje, poprijeti se jugoslovanskega vprašanja. Naše upanje počiva sedaj le na Čehih in Poljaki. Videli bomo, ali besede o vzajemnosti niso le puhle besede. Če nas sedaj Čehi in Poljaki zapustijo, izdali so svoje jugoslovanske brate narodnim sovražnikom na milost in nemilost. Položaj Jugoslovancev je jako žalosten.

Štajarsko. Domoljubna nemško-avstrijska meščanska stranka v Gradcu, v kateri se zbirajo avstrijsko misleči možje, je že izdala za prihodnje mestne volitve volilni oklic. Po njenem mnenju je prva naloga občinskega odbora, da se bavi z občinskimi zadevami, ne pa z visoko politiko.

zalagali s članki, dopisi in novicami. Toda seveda Vi tega niste vedeli, zato Vam mladi urednikovič velikodušno odpušča Vašo dosedanje nedelavnost in nebrižnost. A odslej bo drugače, kaj ne, dragi prijatelji? Mladi urednikovič noče več o tem govoriti, ker ve, da ga ljubite in da Vam je vsaka njegova želja draga in ljuba dovolj, da jo hitro izpolnite.

Ker je imel v zadnjem času mladi urednikovič toliko dela, raditega Vam tudi tako dolgo nisem pisal. Nekatera rahločutna srca so se bala, da je morda mladi urednikovič zbolel in da vsled tega ne more pisati. Jedno pismo se glasi tako nežnočutno: «Moj ljubi in dragi urednikovič! Zakaj nam nič več ne pišeš? Tvoje molčanje nas navdaja z velikim strahom. Bržkone si obolel in nam ne moreš več pisati. Kako se nam usmiliš, dragi urednikovič. Ali imaš skrbno postrežbo, ali imaš zvedenega zdravnika, ali imaš kako osebo, ki Te kratkočasi v dolgoletni bolezn? Ah, koliko moreš trpeti že v svoji rani mladosti! Toda vedi, da vsi bralci iskreno obžalujemo Tvojo bolezen in da Ti prosimo ljubega zdravja. Ne obupaj, mladi urednikovič! Tudi mi upamo, da boš kmalu zopet ozdravel ter razveselil s kojim pismom v podlistku svoje bralce, posebno pa mene, ki Te . . .»

Ah, ti ljuba dušica, kako blago srce da imaš! Tvoja bojazen je bila neopravičena.

Tvoj mladi urednikovič je čil in zdrav kakor srce nedolžnega otroka. Res dolgo ni pisal, a kakor si slišalo, blago srčice, ni ga zadrževala bolezen, ampak preobilno uredniško delo. Ako bo našel današnji priziv mladega urednikoviča pri vseh vrlih dopisnikih blagohoten odmev, potem bo urednikovič v prihodnje večkrat prijel za svoje pero ter pisal kratka pisma za podlistek. Trdno upam, da me bodo dopisniki uslišali!

Sedaj pa, ker nimam več časa pisati, Vas vse prav srčno pozdravlja in se Vam ljubko na vse strani klanja

Vaš
mladi urednikovič.

Maron, mladi spoznovalec z Libanona.

(Povest. — Prevel A. J.)
(Dalje.)

5. Krščanska modrost.

Kakih sto žen in otrok sta rešila modra udova in srčni Maron. Vsi so našli varno zavetje v globoki votlini, ki je bila zakrita z gostim grmovjem. Vendar dolgo niso mogli tam ostati, ker niso imeli živeža. Razun nekaj grižljajev kruha, ki so ga imele nekatere žene s seboj, niso imeli ničesar, da bi si potolazili glad; otroke pa je trpinčila strašna žeja. Nekatere matere so že hotele dve uri po

prestanem boju zapustiti votlino in za svoje otroke poiskati vode. A naša udova jim je branila, ker je uvidela veliko nevarnost za vse rešene ubežnike, ako bi jih zapazili Druzi. Judita odpre zdaj svojo culico, katero je v zmešnjavi in strahu vzela seboj, in potegne iz nje nekoliko sočnatih smokev. Te razdeli med otroke, ki so najbolj stokali, in jih tako pomiri. Maron pa pošepeta svoji sestri na uho rekoč:

«Judita, ti si bila enkrat zopet modrejša, kakor mi vsi!»

«Jaz stavim, da ti nisi nič manj moder in nas bodeš z Alijem rešil iz tega strašnega položaja.»

Maron takoj razume te besede in namine Aliju ter previdno pleza z njim do vhoda. Okoli je bilo vse tiho, le nad njima je še pokal in prasketal goreči gozd. Polagoma se priplazita tako daleč, da se njima odpre pogled v dolino, kjer so se Druzi zbirali in pripravljali na pot proti Djecinu. Maron pokaže to svojemu prijatelju in mu pošepeta: «Ali, jaz imam načrt, po katerem bodem vse rešil.»

«Nimam veliko upanja,» odgovori Ali. «Kajti po vsem okraju se klatijo Druzi; in če nas tudi ne najdejo, moramo vendar od glada umreti.»

«To dobro vem,» reče Maron, «zato ne

Vnanje države.

Vojska. Vojska med Španijo in Ameriko se sicer še na otoku Portorico nadaljuje, vendar se že tudi vrše med obema državama mirovna pogajanja. Amerikanci zahtevajo, da jim Španija odstopi Portorico in ladronske otoke, da prizna neodvisnost Kube, in da dovoli Ameriki, da si na Filipinskih otokih ustanovi postajo za premog. Vojna odškodnina se ne zahteva. Španjci bodo morali vsprejeti te pogoje, kajti njihova vojna sila je že preslaba za nadaljne odločilne korake. Španjski narod se sedaj lahko zahvali za pogubonosno vojsko pri svojih framasonskih državnikih, ki so z nedoumno lahkomišelnostjo in nemarnostjo zakrivili nesrečo španjske armade. Splošno se sodi, da so bili španjski brezverni državniki podkupljeni, in so zaradi tega tako malo skrbeli za svojo domovino.

Nemško. Bismark je umrl. Ta vest vznemirja sedaj celo Evropo. V soboto proti jedenajsti uri po noči je izdihnil v Friedrichsruhe svojo dušo. Rodil se je 1. aprila 1815 v Schönhausenu na Pomerskem. Pomersko je ponemčena slovanska pokrajina, in torej tudi Bismarka, kojega imenujejo Nemci svojega največjega državnika, tudi njega so jim dali Slovani — četudi ponemčeni. Bismark je ustvaritelj nemške države. Avstrijski Nemci so v njem videli moža, ki bi še tudi njih mogel rešiti iz avstrijske države ter jih priklopiti k nemškemu cesarstvu, zato so ga proslavljali na vse mogoče načine in pri vseh priložnostih. Katoliški Slovani pa nismo nikdar bili častilci Bismarkovi. On je preganjal nemške katolike, ponemčeval Poljake, ponižal l. 1866. našo ljubo Avstrijo in v vseh svojih podjetjih ni poznal pravice in resnice, ampak le laž in silo. Kar pa je storil za Nemčijo, nam Avstrijcem ni v korist, ampak v škodo. Mi avstrijski Slovani stojimo hladnega srca ob Bismarkovem grobu.

Cerkvene zadeve.

25letnica mašništva.

Iz kozjanskega okraja.

„Kaj ljudstva pomenja ogromna množica,
Ki v cerkev prebórsko radostno hiti!
Zakaj-li veselje presladko iz lica,
Mladini, starosti veselo žari?
Zakaj tako glasno zvonovi pojó,
In strel se razlega čez dol in goró?“

Tam gori na gori, na samotni preborski gori, kjer stoji prelepa cerkev sv. Ane, ob-

hajal je dne 27. julija tamošnji duhovni pastir, vlč. g. Jurij Vtičar, 25letnico svojega skrbi in truda polnega duhovskega pastirstva.

16 jih je bilo novomašnikov pred 25leti. Dva sta že v večnosti. Drugih 14 tovarišev še živi in nekateri izmed njih zavzemajo v katoliški cerkvi odlična mesta, kakor kanonik dr. J. Mlakar; dekani: Caf, Kralj, Verk, prvi dekan velikonedeljski, drugi završki, tretji videmski, ostali tovariši so vsi župniki.

25let mašništva je torej za njim. Težavne kaplanije ter bolezní so mu pobelile lase, postaral se je preborski samotar. 14let že zvesto pase čedo preborsko in dasiravno je letošnje zimo bela žena - smrt že stegovala po njem svoje ledeno-koščene roke, vendar je okreval ter zdrav in vesel obhajal svojo 25letnico.

Preborski verni in udani župljani so vse storili, da so povzdignili slovesnost ter pomnožili veselje svojemu dušnemu pastirju v znamenje hvaležnosti in udanosti. Oj, naše slovensko ljudstvo zna hvaležno biti svojim dušnim pastirjem! Skoro vsa šolska dekleta so bila belo oblečena in prav vsi šolarji so spremili svojega kateheta v cerkev. Tu so mu nedolžni otroci izkazali še izredno veselje. Bila je namreč istega dne tudi šolska skušnja iz krščanskega nauka in drobni otročiči so odgovarjali na sleherno vprašanje tako jasno in glasno, tako točno in odločno ter samozavestno, da so presenetili in razveselili vso ogromno množico poslušajočih vernikov.

Toda ne samo Preborčani, temveč tudi njegovi duhovni bratje iz dekanije so ga počastili in vzradostili v prav lepem številu. 16 duhovnih gospodov ga je obdajalo pri slovesni sv. maši. Vsekakor veliko število z ozirom na težavni, strmi pot na Preborje. Srce se je širilo radosti preborskemu samotarju gledajoč toliko število onih, ki ga najbolj ljubijo; zato ni mogel najti besed, da bi se jim spodobno zahvalil. Kako jih je tudi ganilo videč sredi svojih ljubih najljubšega, najčastitljivšega, najstarejšega svojega duh. sobrata, 78letnega starčeka, dekana in častnega kanonika ter zlatomašnika Janeza Bosino. Do 30krat so že plazili na to strmo goro blagi dekan ob največji vročini, pa tudi v dežju, nevihti in snegu, in navzlic svoji visoki starosti mahali so jo tudi letos na Preborje. Kaj vse ljubezen ne stori: vse pretrpi, vse prenese. Tudi 72letni župnik v Polju, M. Kragl, prisopihali so na Preborje, češ, dvakrat sem že bil, a tretjekrat še hočem biti tamkaj, predno umrjem.

V župnišču se je vrstila napitnica za napitnico. Vzlasti je bila znamenita ona, ki so jo sprožili slavljencu na čast mil. gospod kanonik, rekši: «Strah nas lahko prešinja, a

tudi tolažba navdaja, če pomislimo, kaj vse duhovnik stori in pretrpi v teku četrst stoletja! Okoli 9200 sv. maš odsluži; približno 1400krat pridiguje, izvzemši krščanski nauk; koliko jih krsti, koliko jih spove, obhaja, pokoplje; koliko skušnjav in težav, truda in reve, zaničevanja in opravljanja, preganjanja itd. Če duhovnik vse to prevdari, mora se stresti, ker težaven bo račun; lahko se pa tudi tolaži, oziraje se na toliko dobrih del. Jaz želim slavljencu doživeti še zlato sv. mašo ter trdno upam, da mu poreče Gospod enkrat: «Prav, dobri in zvesti hlapec, ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil, pojdi v veselje svojega Gospoda.»

Prekrasne besede so ganile slavljenca, ganile vse navzoče, prišle so iz očetovskega srca. Naj bi se tudi uresničile!

Sv. misijon pri Mali Nedelji.

Naši ljudje radi pišejo okrog po svetu, četudi največ brez svojega podpisa, zato pa je bilo tudi pričakovati, da ne bodo zamudili priložnosti, da ne bi dostojno pred svetom poveljali take slovesnosti, kakoršna se je tukaj obhajala, in to še celih 10 dni, namreč od dne 3. do 12. junija t. l. Ker smo pa kakšnega takšnega poročila dozdej zaman iskali po listih, bodi vsem, ki jih mika in ne mika, povedano, da smo takrat obhajali sv. misijon. Vodili so ga trije č. oo. lazaristi iz Celja. Bila ga je pa tudi že sveta potreba, zakaj niti najstarejši ljudje v fari ne pomnijo, da bi bil kdaj tukaj sv. misijon. In reči se mora, da so se naši ljudje, če se tudi izprva niso ravno silili, nazadnje vendar ga z veseljem in obilno udeleževali. Le žal, da je toliko naših ravno v poletnem času po delu raztepenih po svetu, da niso mogli biti deležni teh duhovnih dobrot. Dal Bog, da bi tista setev obrodila stoteren sad, sad še skoz leta in leta naprej! Vam pa, č. gg. misijonarji, in vsem č. gg. spovednikom kličemo še enkrat iz celega srca: Bog plati! in: Pridite skoro zopet k nam!

Gospodarske stvari.

Mravlje, njih korist in škodljivost.

Vsemodri Stvarnik je vstvaril poleg človeka tudi premnogo živali, katerih nekatere so mu na razne načine koristne, druge pa škodljive. Največ koristnih in škodljivih zajedno se nahaja v vrsti žuželk, kjer ima človek poleg prijateljev tudi brezštevilo sovraž-

smemo dalje tukaj ostati; kajti pogorišče bode gotovo privabilo radovedne Druze, ki bi nas lahko še tukaj našli. Pa tudi vsi naenkrat ne smemo bežati. Če bi namreč Druzi zapazili našo veliko trumo, bi jo vdarili za nami in nas pomorili. Zato se moramo v majhnih oddelkih razpršiti.»

«Pa kam se naj napotimo?» vpraša Ali.

«To ravno morava poizvedeti,» odgovori Maron. «Zato pojdeva takoj v dolino, ko bodo Druzi odšli in se večer naredil. Ali, vidiš spodej ob vznožju gore kozjo čredo?»

Ali prikima.

«Dobro!» nadaljuje Maron. «Kozji pastir, ki leži pri svoji čredi, je poprej govoril z Druzi in najbrž tudi izvedel, kateri maronitski vasi je namenjen prihodnji napad. To morava izvedeti od njega, če tudi za denar. Ti se moraš ohrabriti in se izdati za sina turškega muftija v Sidonu, jaz pa bodem tvoj služabnik. Da pa bodem pri tem resnico govoril, zato stopim od zdaj za naprej v tvojo službo.»

«To je vse lepo,» meni Ali. «Kaj pa če naju srečajo Druzi?»

«Tedaj se ne smeš ničesar bati,» reče Maron. «Ti jih moraš prvi nagovoriti, jih izpraševati in jim v imenu svojega očeta dati kako povelje. Bodi srčen! Bog nam je

pomagal do zdaj in nas tudi za naprej ne bode zapustil.»

Po tem pogovoru se Maron in Ali vrmeta v votlino in naznanita ženam, da so Druzi odšli. Potem potegne Maron svojo mater na stran in ji naznani svoj načrt. Udova pazljivo posluša, in ko Maron neha, reče močno začudena:

«Moj sin! Kdo ti je dal ta načrt?»

«Mati!» odgovori mladenič, «ali nas nisi ravno ti učila, da moramo v stiskah sv. Duha na pomoč poklicati, da nam podeli dar dobrega sveta? To sem tudi ravnokar storil in takoj mi je prišel ta načrt na misel. Zato tudi upam, da se mi bode posrečil.»

«Mi bodemo molili za srečen izid, medtem ko gresta vidva povpraševati,» reče udova. «Pa povej mi, Maron, kako bodeta priskrbela potrebnega živeža za toliko ljudi? Kajti brez okrepcave te opešane žene in otroci ne morejo bežati v gore.»

«Tudi na to sem že mislil,» pravi Maron. «Ko bi le imeli zadosti denarja, odkupili bi pastirju v dolini nekaj koz in jih vsaki tropi ubežnikov nekaj dali, da bi se mogli med potom živeti od njih mleka.»

«To je dobra misel, moj sin,» reče udova. «Storita to prej ko mogoče. Potreben denar bodem že jaz priskrbela.» Nato gre k drugim materam in jim naznani, kako jih misli

Maron rešiti. Vse so bile vesele in potolažene ter so zložile potreben denar. Denar izročijo v usnjeni mošnji Aliju, ki bo moral igrati turškega gospoda. Udova še blagoslovi Marona in tudi Alija, ki se napotita v dolino. Solnce se je že bližalo zatonu. Žalostno sta gledala udova in Judita za mladenčema, dokler jima nista izginila izpred oči. Potem se vrmeta v votlino, kjer vsi skupaj goreče molijo za srečen izid.

Maron in Ali skraja previdno plazita med grmovjem in gledata, ali bi še ne bil kak Druz v bližini. Pa vse je bilo mirno in varno. Zato naglo korakata z gore v dolino in se obrneta na cesto, ki pelje iz Sidona v Djecin, da bi se zdelo, kakor da bi prišla od Sidona. Solnce je že bilo zatonilo in kozji pastir, ki sta ga videla iz gore, je že bil v svoji kočici oddaljeni nekaj korakov od ceste. Zdaj se še enkrat pogovorita, kaj bodeta rekla pastirju in se napotita proti borni kočici. Močno potrkata na nizka vrata in vstopita, ko se oglasi hripav glas. Pa grozen strah jih spreleti, ko zapazita zraven starega pastirja tudi tri od pet do glave oborožene Druze. Maron se prvi zopet ohrabri in reče dokaj srčno:

«Salem aleikum! Mir z vami!»

«Salem aleikum!» odgovorijo vsi štirje navzoči Druzi.

nikov. Danes pogledimo samo jedno vrsto od teh, namreč mravlje, da vidimo, kje jih naj trpimo in podpiramo, kje pa pokončujemo in zatiramo.

Znano je, da se vsaj večja vrsta mravelj hrani poleg rastlinskega soka z različnimi žuželkami. To nam pride najbolj prav v gozdih in planinah, kjer bi nam bil največji sovražnik lubadar (na Pohorju mu pravijo knáver), borov rilčkar in premnogi drugi zajedavci. Gotovo je, ako se ta ali oni v obliki gosenice prikaže na svetlo, da je brž prijem — mravlja, ki ga spravi v stran. In kolikrat vidimo, da cela truma mravelj z neumornim trudom vlačijo kako veliko gosenico ali črva! To nam priča, da so nam mravlje v marsičem koristne, zlasti v gozdih se nam ni bati, da bi se razni glodavci preveč namnožili, ako je dosti mravelj.

Po naših planinah skoraj ni mesta za vsesti, da ne bi bilo mravelj. Ne zatirajmo jih, temuč dajmo jim le samo mir, da imajo priliko se množiti. Neumno je torej in nespametno, na takih mestih mravljišča požigati, da uboge živalice vse osmojene poginjajo! Takšno ravnanje se imenuje mučenje živali, kar je po postavi prepovedano.

Toda vse vrste mravelj niso tudi v gozdu enako koristne. Najboljša je navadna rjava mravlja (*Formica rufa*), katera se navadno živi največ od škodljivih žuželk, le malo od rastlin. Stanuje vedno na prostem, skoraj nikoli v debelih dreves. Nasproti pa črna lesna mravlja (*Formica ligniperda*) votli drevesa in jih konečno izpridi. Nje torej ne moremo izgovarjati ali braniti, samo da se ji težko pride do živega. Drevo je namreč že davno votlo in razgrizeno od mravelj, predno mi moremo to opaziti.

To vse velja le v gozdu, kjer smo priporočali navadne rjave mravlje kot koristne. Drugače pa je to na njivah, (kjer pa navadno ne morejo obstati, ker se jim z oranjem gnjezdo razdere), na travnikih, posebno še na vrtih. Tam so povsod mravlje več ali manj škodljive, ker zemljo prerivajo, najbolj sladke rastline celo v zemlji ogrizejo, da na takšnem mestu ne ostane druga, nego še njih izjedi in ostanki. Pred vsem je škodljiva strupena rjavkasta drnovščica, katera napravlja po suhih rebrih drobna gnjezda, katerih posebno kosci ne morejo trpeti. Da se te in jednake mravlje ne morejo preveč razmnožiti, treba jim vsako spomlad gnjezda razkopati, na njih mesto pa vsejati pepela. Ta bode prvič še ostale mravlje pregnal, drugič pa bode ondi pognala brzo trava, zlasti divja detelja. (Konec prih)

Sejmi. Dne 10. avg. v Lučah, Radgoni, Podčetrku, Imenu, Slovengradu, Celju, Št. Lovrencu na dravskem polju, Brežicah. Dne 11. avgusta v Turniščah. Dne 12. avg. v Veržeju, Št. Juriju v Slov. goricah in v Št. Lenartu v Slov. goricah.

Dopisi.

Iz Šentilja. (Kaj zopet hoče Pistor?) Pistor pobira prispevke po fari in zakaj? Pravi se, za cesarsko slavnost. Dobro. Slovenci so že priredili veličastno slavnost, kakoršne nikdar in nikoli ne more prirediti Pistor. Za slovensko slavnost se ni pobiralo po fari. Zdaj se pobira. V tej zadevi moramo Pistorja nekaj najprvo vprašati. Gospod Pistor, povejte nam, predno se bomo dalje menili, kako mislite obrniti denar, ki ga pobirate? Čuje se, da nameravate postaviti cesarjev kip kot spomin na letošnje leto. Če ga boste postavili s svojimi stroški, se ne branimo. Le postavite ga! Gospodu, ki nekaj drži na svoje plemenitaštvo, ne bo vendar preveč par stotakov v ta namen darovati. Ali vi hočete bržčas postaviti tak kip s stroški naših ljudi, katerim je že itak huda za denar.

Čujte, gospod Pistor! Mislite, da bi bilo to po volji svitlemu cesarju? Če poznate željo svitlega cesarja, in poznati bi jo morali, ako nimate slabega spomina, saj neki pridno čitate časnike, potem pa boste že morali odnehati od take misli. Svitlega vladarja želja je, kakor znano, petdesetletnica naj se ne slavi, da se obklada ljudstvo, temuč da se koristi ljudstvu z napravami, ki povspešujejo njegov blagor.

Tudi se čuje, gospod Pistor, da hočete rabiti denar, da zasadite hrast. Gosp. Pistor, ali je res to? Bi bilo mogoče, da bi hoteli ob priliki, ko se spominjate blagega vladarja, ki tako želi mir med narodi, Slovence dražiti? A rekli boste, hrast naj bo cesarski hrast. Pa kako se bo ločil od nemškega hrasta? Kako hočete zabraniti za vse prihodnje čase, da ne bi bil ta hrast povod preprirov med Slovenci in Nemci? Prišli bodo Nemci, natrgali si s cesarskega hrasta perja ter na ta način izzivali Slovence. Že samo ta ozir, ako se količkaj opominjate plemenitega srca svitlega vladarja, vas mora naginiti, da takoj odnehate od te misli. Mi nismo zahtevali, naj se vsadi v slovenskem Šentilju lipa v spomin na to leto, a vi, g. Pistor ste že stopili brezobzirno pred nas, zahtevaje naj se usadi med Slovenci hrast. Tudi temu, da bi ga sadili na očitnem mestu, odločno oporekamo, ker je to protiavtstrijski način slavljenja. Avstrijski način slavljenja gotovo ni, ako slavi človek petdesetletnico, da izraža svoja čustva ne kot Avstrijanec, temuč kot german, goreč za vse nemštvo. Saj Avstrija ni vsa nemška, temuč tudi slovanska. Gospod Pistor, na to se že morate ozirati, ako hočete slaviti cesarsko slavnost na način, ki se spodobi za tako slavnost. Slovenci smo to storili pri svoji slavnosti. To je resnica in na tej ne bo niti pičice ne spremenilo sto in sto neslanih člankov v Marburgerci, v katerej se piše o slovenski šentiljski slavnosti vse drugo, le to ne, kar je bila. Marburgerca vam že ne sme služiti za vir, iz katerega bi se poučili o slovenski cesarski slavnosti v Šentilju.

Tudi se čuje, gospod Pistor, da hočete nabirati denar za obed. Pa gospod, ali vas ne bi bilo sram, pri taki slavnosti obedovati ob denarju uboega šentiljskega Slovenca, ki si služi svoj denar z žuljavimi rokami? Gospod, vam bi ponos na vaše plemenitaštvo kaj takega pripustil? Upajmo, da se, kar se tega tiče, le samo čuje in da na govorici ne bo resnice.

Gospod Pistor, take reči se govorijo o Vas. Niste povedali, kaj prav za prav hočete. Ne gre le kričati, temuč tudi misliti. Ni še dosti, razbohnati po Tagespošti, da hočete slaviti cesarsko slavnost, temuč treba je tudi pokazati lepo, pametno, premišljeno izdelani načrt, katerega morajo tudi drugi odobriti ne vsled vašega pritiska, temuč vsled svojega avstrijskega prepričanja. Zapomnite si to! To zahtevamo od vas Šentiljčani.

Izpod Boča. (Nemške Studenice?) »Danes tukaj, jutri tam...« Te poskočne Stritarjeve pesni spomni se človek nehoté, ko prime za popotno palico. Kako prostega, srečnega čuti se človek! Kako zdrav se giblje in diha v čistem, oživljajočem zraku! Kako veselo je, videti lepe domače vasi, krepko slovensko ljudstvo! — Ta prijetna stran potovanja ima žalibog tudi marsikatero hibo, marsikatero preveč temno senco, ki napravi na popotnika slab vtis. Dragi bralec, gotovo ti ni neznano, da je po naši slovenski domovini še mnogo zaspanega ljudstva, mnogo zaspanih občin! Težko mi je pri srcu, ko korakam pod visokim, z bogatimi gozdovi pokritim Bočem, skozi lepe Studenice. Ko bi ne slišal tukaj govoriti slovenski, mislil bi že, da sem prišel med prave pravcate Nemce. Napisi so namreč ven in ven nemški. In vkljub bralnemu društvu taka zaspanost! »Kdo vtolaži mi srce...?« vprašam s pesnikom. To se prav lahko zgodi! Spoznal sem, da so Studeničani pridni, dobri ljudje in prepričan sem, da bodo vstregli moji želji in dali svoji trški občini popolnoma slovensko

lice. Vsi ponemčurjeni napisi, kakor: Kropetz, Wagen Remise & Stallungen, Wretzl, Mattuš, Wodenik, Müllermeister, Wratschko, Tischlermeister in še več drugih, kako lepo bi se glasili slovenski! Kaj ne, kmalu bo vse slovensko?! Kajpa! Dragi Studeničani, bodite možje, storite to narodno dolžnost in »vtolažite mi srce!« Proč z nemškimi napisi!

Iz Ljutomera. (Izlet k Sv. Miklavžu.) Dne 28. julija napravil je tamburaški zbor Franc-Jožefove šole izlet v prijazni sv. Miklavž. V jutranjem hladu pohiteli smo na šolski grič, odkoder smo jo mahnili »čez hribe in doline« mimo kalvarije, kjer smo imeli lep razgled čez Mursko polje in velik del Slov. gorice.

O pol 10. sešli smo se pri cerkvi z drugimi izletniki, ki so se tudi pripeljali semkaj. Med sv. mašo, katero je pel č. g. kapelan Weixl, pela in odgovarjala je ljutomerska šolska mladina z občudovanja vredno točnostjo.

Po skupnem obedu zbrali smo se v okinčanem krasnem šolskem poslopju h koncertu, h kateremu je še prihitelo več odličnih gostov iz Ormoža, Središča, Huma itd. V mičnih besedah pozdravil je udeležence g. nadučitelj Šalamun ter otvoril koncertovanje s trikratnim »živijo« na presvitlega cesarja. Na to je vdaril vrli tamburaški zbor cesarsko pesem. Zdaj pa je sledila točka točki, med točkami vrstili so se govori, nabitnice in petje. Divili smo se mlademu tamburaškemu zboru, ki je z neko nežno lahkoto izvajal strunam njih mile glase. Naj le omenimo znanih »Biserov« in »U posavskoj šumi«. G. učitelju Čehu, vodji tamb. zboru, moramo le čestitati na takih uspehih. Med govori č. g. kapelanov Brgleza, Weixla in Plepelca in gg. nadučiteljev, Šalamuna in Porekerja navdajala nas je s posebno radostjo činjenica, da vlada med njimi sloga, da delujejo vsi na pravi podlagi po geslu: »Vse za vero, dom, cesarja!« Gdč. učiteljica Razlag iznenadila nas je s svojim dekliskim zborom »Sarafan«. Posebno pohvalo ste si stekli učenki Irma Repič in Tončika Herzog z duetom »Slovenka sem«. Še nekaj moremo omeniti. Poleg drugih gostov, kakor g. Rajha, blagajnika iz Gradca in g. Mikla, profesorja na Moravskem, gg. visokošolcev in bogoslovcev vdeležili so se izleta tudi stariši šolske mladine, s čimur so pokazali, da se strinjajo z učiteljstvom, da jim je mar blagor otrok, da pa jim je tudi mar, komu izroče svoje otroke. Le prehitro so nam potekle urice, ki pa ostanejo v prijetnem spominu vsem izletnikom, pa tudi šolski mladini miklavški, ki je občudovala v oblinem številu svoje tovariše in tovarišice iz Ljutomera.

Z Murskega polja. (Snujmo zadržuge!) Toraj vendar enkrat! Vrli zavedni možje osnovali so nam zadrugo. Prej smo imeli razne nemške in nemčurske trgovce, ki so se nam hlinili in prilizovali, ko so požirali naš denar. Ko pa je šlo za narodno stvar, pri volitvah itd. pa so nam pokazali vselej dolgi nos. Zdaj pa ima kmet pri zadruzi vse, česar potrebuje, in sicer boljše in veliko bolj po ceni. Zadruga ima tudi kupčijo na veliko. Stopila je v zvezo z drugimi zadrugami. Kupuje in prodaja skupno žito, prašiče, perutnino itd. na določene tvrdke; za lepe naše konje ne goljufa zadružanov več noben špekulant; naše ljutomersko vino prodaja se čisto drugače.

Postali smo v vsakem oziru neodvisni. Nemčurski trgovci, farmaceuti in šušmarji pa so odšli s trebuhom za kruhom — v rajh, kamor so se sprosili po burševskem očenašu v imenu Viljema H., očeta, in Momm-sena, deda, in pa svete pruske omike. Hajlo!

Ah, kje sem? — Zdajci se mi porogljivo nasmehlja skozi okno jutranje solnce v dobre-poljski zadrugi hiši. Toraj samo sanje! Sklenil sem prejšnji večer, da naznanim svojim rojakom, kak vtis je napravilo namé Dobropolje na Kranjskem; s kako urnostjo in goštrvovalnostjo vodi domačo zadrugo g. učitelj Fr. Jaklič (znani pisatelj Podgoričan). Namenil sem vam pokazati, kake lepe vspehe

ima zadruga, kako so navdušeni za njo kmetje iz daljne okolice. Ker so me pa prehiteli sanje, nočem vam baš ničesar več povedati kakor te sanje, ki se pa naj začnejo kmalu uredničevati na Murskem polju!

Iz Mislinjske doline. (Zgradba nove železnice.) Naši posestniki niso nič kaj veseli zgradbe nove železnice. Najlepše kose zemljišč jim bo nova železnica razcepila in tako njih vrednost zdatno znižala. Tudi ne dobivajo kmetje škodi primeren odškodnin za oddana zemljišča. Dasiravno so železniški podjetniki inozemci, dobivajo vendar mnogo zaslonbe pri merodajnih krogih, za ubogega domačina se pa nihče ne zmeni. Nekateri kmetje so bili prisiljeni po odvetnikih pritožiti se zoper prenizke odškodnine.

Enako prezirani so naši slovenski delavci. Ne bi li bilo opravičeno in pošteno, da bi se domačinom nudila prilika prislužiti si kak krajcar pri tej zgradbi? Toda temu ni tako. Naš delavec mora na tujem iskati dela, v njegovi domačiji si pa Lahi napolnjujejo žepe. In tudi med Lahi se dela razloček, prednost imajo oni iz blažene Italije, ki ždom bolj prija, avstrijske pa potiskajo v kot. Prišlo jih je mnogo iz južnih Tirol, pa ne dobilo zaslužka. Brez dela se klatijo po okolici. In jasna pamet nam pravi: kjer ni zaslužka, ni kruha in v sili se poslužuje človek mnogokrat sredstev, ki niso poštena. Vsled tega se nam ni čuditi pojavu v Št. Lenartu pri Mislinju, kjer je pred kratkim pod roparsko roko izdahnul nek trgovec svoje življenje. Več sumljivih Lahov je že vsled tega zločina v preiskovalnem zaporu.

Ta dejstva vznemirjajo celo mislinjsko dolino. S strahom se pričakujejo laški delavci, mnogi posestniki se oborožujejo, da branijo sebe in svoje imetje pred tujo roko. Zato opozarjamo politično oblast, da skrbi za to, da se razjarjeni duhovi pomirijo in vsi Lahi, ki nimajo dela pri železnici, odpravijo iz naše okolice.

Od Sv. Jederte nad Laškim. (Smrt.) Strašno hud in srcepretresujoč udarec je zadel našo župnijo. Na nagloma smo zgubili našega nam milega dušnega pastirja, preč. župnika, Jerneja Bogataja. Popolnoma zdrav in vesel je bil dragi ranjki še v ponedeljek 18. t. m. celi dan in tudi zvečer ni slutil nihče, niti on, niti njegovi domači o kaki bližajoči se usodi. Okoli 10. ure zvečer se je zaklenil gospod, kakor po navadi, v svojo sobo ter se spravljal k pokoju. Tudi drugi domači, njegova sestra, hlapec in dekla, so se spravljali tedaj k počitku. Vsi mirno zaspe in nikdo ni vedel, kaj se je v župnikovi sobi zgodilo.

Za drugi dan — v torek — je bila označena šolarska sv. maša ob pol 9. zjutraj. Šolski otroci in drugi ljudje so že prišli v cerkev, a gospoda ni od nikoder. Zato gre cerkvenik h gospodovi sestri povprašat po gospodu. Ta se zelo začudi, kako bi bilo mogoče, da bi morala danes klicati gospoda, ker je vedela, da gospod zgodaj vstaja in ji ga ni bilo treba še nikdar klicati. A vendar gre sedaj v bratovo stanovanje gledat, je li gospod še doma ali je morda že v cerkvi.

V svoje začudenje najde v spalni sobi posteljo še kakor jo je bila ona zvečer pripravila, a brata ni bilo tu. Na to stopi v drugo sobo, kjer najde gospoda še opravljenega, kakor je bil cel večer, na tleh ležati, z glavo pa malo na zid naslonjenega. Seveda se uboga ni nadejala najhujšega, začne ga tedaj klicati, a zaman, on je sedaj ne more več slišati, njegove oči se ne odpro več, on ne gane ne roke ne noge, bil je — mrtev.

Strah in groza jo prešine, ko vidi, da njeni ljubi brat ne živi več, in ne ve, kaj početi. Zato pokliče ljudi, a tudi ti od strahu ne vedo, kaj in kako pomagati, vse je zbegano. Še le po nasvetu gospoda nadučitelja, ki je brž iz cerkve prihitel, poslali so takoj v Laško po zdravnika, kateri je brž ko je bilo mogoče prihitel ranjcega pogledat ter je konstatal, da je gospoda zadel mrtvoud in je bil

takoj mrtev. Saj je revež še dotlej, da je prišel zdravnik, imel svojo uro v desni roki, iz česa se da sklepati, da se ranjki gospod ni s smrtjo bojeval, ker bi drugače ura gotovo ne bila v roki ostala.

Prežalostna vest se po domači fari pa tudi v sosedne fare hipoma razširi. Njegovi prijatelji in znanci so prihiteli od blizu in daleč molit za zveličanje njegove duše ter vzeti slovo od svojega ljubljence. Vsakteri, kdor ga je prišel obiskat zadnjokrat, potočil je bridke solze za dragim in blagim gospodom, kajti, kdor ga je poznal, moral ga je ljubiti zaradi njegove odkritosrčnosti, ljubeznivosti in kratkočasnosti.

In res, kako priljubljen je bil dragi ranjki, kazalo se je v četrtek, 21. t. m. na dan pogreba. Vkljub silno grdemu vremenu še v četrtek zjutraj in neizrečeno slabe poti, katero je povzročil silni naliv po noči od srede na četrtek, prišlo je ljudstva od blizu in daleč kakor ob cerkvenem shodu. 11 gospodov duhovnov prišlo mu je skazat zadnjo čast. Sprevod je vodil preč. nadžupnik in dekan dr. J. Ev. Žuža iz Laškega. Pevci iz Laškega so zapeli pred rakvijo srcepretresujočo, a krasno pesem »Nad zvezdami«. V cerkvi pa je govoril preč. g. nadžupnik tako ginljivo, da je pobožno ljudstvo kar na glas ihtelo in jokalo.

Po svetem opraviilu v cerkvi je prenehalo vendar deževati in sprevod se je počasi pomikal na mirodvor. Med dolgo vrsto pogrebcev nesli so možje in fantje krasne vence, katere so mu darovali njegovi čestilci. Na pokopališču so mu zapeli pevci v slovo še zadnjo pesem »Na grobeh«.

Tako smo spravili k večnemu počitku blagega gospoda v najboljši dobi človeškega življenja, kajti ranjcemu je manjkal ravno 1 mesec do 34 let.

Sicer se le malo časa pri nas, storil je vendarle za cerkev silno veliko. Lahko rečemo, vse, karkoli je bilo pri cerkvi, na pokopališču in v farovžu popravila potrebno, vse je ranjki župnik popravil ter spravil z jako velikim trudom in požrtvovanjem lastnega premoženja vse tako lepo v red, da je bilo veselje, ne le za nas farane ampak celo naš mil. knez in škof so se o birmi o vseh pripravah za lep in dostojen sprejem v cerkvi javno zahvalili.

Oh, sedaj pa, ko bi bil ranjki gospod največjih skrbij za delj časa rešen, poklical ga je Vsemogočni k sebi, nam v preveliko bridkost in žalost. — Sicer čaka smrt nas vsakterega, a večni Bog daj, da bi ne prišla tako nenadoma, kakor se je to pri našem preč. g. župniku zgodilo. Bog mu bodi milostljiv ter prizanesi njegovi duši, ako bi še imela kaj poravnati; mi pa, prijatelji in znanci njegovi ter ostali drugi čitatelji teh vrstic, prosimo Boga za zveličanje duše, ki nas je tako na nagloma morala zapustiti ter molimo za njeno izveličanje.

Razne stvari.

Domače.

(Imenovanje.) Č. g. Davorina Jurkoviča, župnika pri Sv. Petru blizu Maribora, je imenovala ondotna občina častnim občanom. Gosp. župnik je slavil preteklo nedeljo 25letnico svojega mašništva. — Trg Rogatec pa je imenoval prejšnjega ptujskega glavarja, dr. viteza Šererja, častnim občanom.

(Volilski shod v Ljubnem) priredi v nedeljo dne 7. avg. državni in deželni poslanec g. J. Žičkar, kjer bo poročal o svojem delovanju kot poslanec. Rojaki od blizu in daleč, udeležite se tega shoda mnogoštevilno!

(Državni in deželni poslanec g. J. Žičkar) neutrudno prireja volilske shode na različnih krajih Spodnjega Štajarja. Omenjenega poslanca nočemo zaradi tega hvaliti, ker vemo, da si šteje to v svojo dolžnost. A njegovim tovarišem, posebno

nekaterim deželnim poslancem kličemo: Posnemajte ga!

(Rodoljubom v savinjski dolini.) Ker se vrši 6. in 7. avgusta v Žalcu za celo tamošnje konjerejsko okolišče, t. j. za okr. glavarstvo celjsko in slovengraško, premovanje konj in konjska dirka v proslavo cesarjeve vladarske petdesetletnice, želeti je, da se vdeleži premovanja konj in konjske dirke vse slovensko razumništvo iz Celja in vseh slovenskih trgov ter obilo slovenskega ljudstva posebno iz savinjske doline, da tako pokažemo svojo narodnost in lojalni čut, svojo ljubezen in vdanost do našega ljubljeneega cesarja.

(Prošnjo za slovensko vseučilišče v Ljubljani) so vložile občine Andrenci, Župetinci, Čagona, Smolinci in Sv. Andraž v Slov. gor.! Čast vrlim občinam pa tudi tamošnjemu odličnemu narodnjaku g. Šeguli, ki si je pridobil največ zaslug, da so se prošnje odposlale. Katere občine pa sedaj pridejo na vrsto?

(Iz Oplotnice) nam pišejo: Tukaj se snuje veteransko društvo, ki naj bi imelo namen buditi in razširjati patrijotizem med našimi slovenskimi kmeti in fanti. Kakšen bi bil tak patrijotizem, lahko sklepamo iz tega, da bi ga učili in širili naši oplotniški posili Nemci, ki so tako navdušeni za Wolfa in njegovo sodrigo, da bi najrajši v žlici vode potopili vsakega, kateri si predrzne Wolfovo postopanje kritikovati. — S tem društvom hočejo dobiti le sredstvo v roke, s katerim bi potem pod krinko patrijotizma širili med našim slovenskim ljudstvom svoje prusaške ideje in si ob enem ohranili vpliv, katerega jim naše vrlo napredujoče društvo »Sloga« vedno bolj izpodkopava. Pozor torej, slovenski kmetje, in nikarte obsedeti na limanicah, katere Vam nastavlja vaši nasprotniki! Več o tem društvu pri priložnosti.

(Pogreb) rajnega g. Iv. Strgarja, c. kr. davkarja v Slovengradcu, je bil prav slovesen. Spremilo ga je sedem duhovnikov, mnogo raznih uradnikov, meščanov in drugega ljudstva k zadnjemu počitku. Šoštanjski pevci so mu zapeli nagrobnico.

(Iz Ljutomeru.) Javno se moramo zahvaliti za toliko prijazen in sijajen sprejem, kateri je veljal ljutomerskemu tamburaškemu otroškemu zboru ob priliki izleta k Sv. Miklavžu. Naj velja hvala vsem, ki so se z nami družili. V prvi vrsti čast. g. župniku Schwingerju, č. g. kaplanu Plepelecu, g. nadučitelju Šalamunu, kateri so za vsprejema sijajnost gotovo največ storili. Omenimo pa še tudi g. Simoniča ter se mu zahvalujemo za izvanredno dobro postrežbo. Kar je bilo gostov, nemožno bi bilo, jih navesti vse po imenu, zadostuje naj to, da so prišli dragi nam iz Središča, Huma, Koga, Cvena, Gradca, Dunaja, da celo jeden iz Moravije. Tedaj še enkrat hvala vam vsem domačinom in tujcem, gotovo vam bodi, da nam ostane Sv. Miklavž, kakor ljubi dragi nam domačini in gosti v vednem najboljšem spominu.

(Iz šaleške doline) se nam piše: Slavni okrajni zastop je letos dal napraviti čez Pako pri Velenju novi železni most, ki stane dobrih 8000 gld. Dali so mu ime »jubilejki most«. Dne 28. julija je bil od preč. g. dekana in odbornika okrajnega zastopa. Jakoba Lempla, slovesno blagoslovljen.

(Nova železnica.) Zgradbo nove železnice od Velenja naprej do Sp. Dravograda so prevzeli inozemci, Lahi; zaradi tega je med domačimi delavci velika nevolja.

(Novo streho) je dobil letos cerkveni zvonik v Škalah, katerega zdaj z bakrom pokrivajo.

(Književnost.) Večkrat nam dohajajo vprašanja, zakaj ne naznanimo vseh knjig, ki izidejo v slovenskem jeziku. Na to odgovarjamo, da naznanjamo vse knjige, ki se doposljejo našemu uredništvu. Da pa knjig, ki se našemu uredništvu ne doposljejo, ne naznanjamo, brani nam časnikarska navada in naš ponos. »Slov. Gosp.« ni neznan in tudi ne neznan list, zato ga spisatelji

knjig ne morejo prezreti, ako ga ravno proustvoljno nočejo. Samoumevno pa je, da mi ne bomo pobirali iz drugih časnikov poročil o knjigi, katere niti videli nismo. Toliko, da se razumemo!

(V marenberški okrajni jetnišnici) se je obesil nek kaznjeneec. Bil je doma iz Nemškega. Vere je bil protestantske. Vrv si je spletel iz svojih hlač.

(V Trbonjah) se je ob zadnjem velikem deževju potegnil plaz proti cerkvi, da je bila cerkev v nevarnosti. Tako smo mi poročali. Toda sedaj smo dobili iz dravske doline nemški pisano pismo, ki nam prižiga novo luč v celi zadevi. Čujte, cerkev ni bila v nevarnosti zavoljo plaza, ampak ker jo je ondotni župnik sam podkopal! Ah, pamet, kje si? Župnik bo podkopaval cerkev! Vsiljivemu nemškemu poročevalcu iz dravske doline svetujemo, naj sodeluje pri nemških listih, nas pa naj pusti pri miru, kajti mi nismo vajeni dobivati tako neumnih poročil.

(Pri Veliki nedelji) je bila preteklo nedeljo jubilejna slavnost društva »Mir«. Ker nam danes primanjkuje prostora, bomo o dobro vspeli slavnosti natančneje poročali šele prihodnjokrat.

(Nemška laž.) V Pragi so se vršile, kakor nam znano, Palackyjeve slavnosti. Zastopniki vseh slovanskih narodov so se jih udeležili. In sedaj si je vbil jeden izmed spodnještajarskih Nemcev v svojo nadarjeno glavo, gotovo je bil tudi urednik učiteljskega lista »Popotnika«, g. nadučitelj Nerat v Pragi. Vzel je torej svoje obrekovalno pero v roko ter zapisal s sveto jezo: »Čujte me, germanski bratje! Nadučitelj Nerat je bil pri slovanskih slavnostih v Pragi. Šolo je brez dovoljenja obesil za te dni na klin. To Vam je lep nadučitelj! Glejte, taki so slovenski nadučitelji. Kako malo se brigajo za šolo!« Sedaj pa g. Nerat listom poroča, da je vse o njegovem potovanju v Prago zlagano. Bil je doma in je lepo hodil vsak dan v šolo. Lagati pa res znajo naši Nemci, to se jim mora pustiti.

(Nadvojvoda pri Bismarkovem pogrebu.) Nemški listi si domišljujejo, da bo kak nadvojvoda zastopal Avstrijo pri pogrebu Bismarkovem. To je le ošabna domišljavost nemških listov. Samoumevno je, da noben avstrijski vojvoda ne bo hotel izkazovati časti možu, kateri je naši domovini toliko škodoval v vojski in diplomaciji. In koga bi naj zastopal nadvojvoda pri pogrebu? Menda Avstrijo? Slovani, ki so številnejši in boljši del avstrijskega prebivalstva, ne čutijo nobene potrebe, da bi jih kdo zastopal pri Bismarkovem pogrebu. Noben nadvojvoda ne bo šel k pogrebu, ker bi vsakemu bilo jasno, da s tem le razžalosti slovansko prebivalstvo Avstrije.

(Kako sodijo Dunajčani o Wolfu.) Iz Celja nam piše prijatelj: Ob času, ko se nahajajo razni tujci v našem mestu na počitnicah, se sliši marsikatera nepristranska opazka o obstoječih političnih razmerah. Preteklo soboto je prišel glasoviti Wolf v naše mesto. Celjska pruska sodrga je bila vsled tega presrečna, zato je hajlala, kakor se mora le Wolfu hajlati. Neka gospa iz odličnih dunajskih krogov, slišavši to rabuko, pa se je izrazila: »Škoda, da ga nisem srečala, pljunila bi bila pred njega vpričo vseh navzočih. Toliko škode še nobeden ni državi učinil, kakor ta človek in ako ne bode miroval, lahko smo še Nemci v Avstriji ob vso moč«. Glejte si no! Dunajčani torej niso nič kaj vneti za Wolfa. Umevno! Saj oni kot pristni Nemci vedó razločevati bolj kot celjski laži Nemci nemški narodov plevel od zrnja.

(V Jarenini) bo od 7. do 15. avgusta sv. misijon. Vodili ga bodo trije č. gg. misijonarji sv. Vincencija. Bog daj obilo blagoslova!

(Zadnje soboto) je bilo 20 let, odkar sta Bosna in Hercegovina prišli pod našega cesarja. Deželi sta v tem času že res lepo napredovali v kulturnem in gospodarskem oziru; tudi katol. cerkev se kaj lepo

razvija, žalibog pa sta se tudi močno vgnedila nemški upliv in madžarsko-židovski kapital, vsled česar niso Bošnjaki in Hercegovci posebno zadovoljni.

(Veliko cesarsko slavnost) priredi jareninska župnija v nedeljo dne 21. avgusta.

(Družba sv. Mohorja.) Kakof smo že naznanili, šteje Mohorjeva družba letos 77.131 udov, torej 5591 več nego lani. Toliko udov še nikoli ni imela. Največ novih udov si je pridobila družba letos v lavantinski škofiji, namreč 1935, kar z veseljem bilježimo. Toda povprek največ udov ima ljubljanska škofija, šteje jih 29.119, prva za njo je naša škofija s številom 22.507 udov. Bodi naša briga, da slovenski Štajarci svoje kranjske brate dosežemo v njih številu, in če mogoče, tudi prekosimo!

(Socijalnim demokratom), ki se navdušujejo za delitev premoženja, svetujemo, da se oglasio pri Bebelu, vodji nemških socialistov. Ob obalih curihškega jezera ima Bebel ponosno poslopje in veliko posestvo z vinogradi, ki se ceni na pol milijona mark. Ker še ima neki tudi v žepu približno pol milijona, je torej Bebel pravi socijalistični milijonar. Pa vkljub temu zahteva, da mu morajo delavci plačevati s svojim denarjem za bivanje v berolinskem državnem zboru. Če misli kmalu deliti, zakaj si nabira toliko premoženja? Delavci, ali ne vidite, da vas vodijo socijalni demokratje za nos?

(Romarjem v Marijino Celje.) Kdor želi v Marijino Celje, naj se oglasi za vozne listke vsaj do 8. avgusta na že označenih mestih. Z vozom od Au-Seewiesena stane in sicer: tovorni voz gld. 1.20, omnibus gld. 2.50, fijakarski voz za 5 oseb gld. 12. — V Aflencu in v Au-Seewiesenu se bode brala za romarje sv. maša.

(Nemci vse smejo.) Avstr. Nemci žalujejo za Bismarkom, kakor da bi bil avstr. državljan in ne prusko-nemški. Mi smo radovedni, kaj bi naši Nemci in vlada rekli, ako bi mi Slovani oboževali tako hrupno kakega ruskega državnika. Vsi Slovani bi bili proglašeni izdajicam in zapirali bi nas kar zaporedoma, ker bi videli v nas državi nevarne osebe. A sedaj? Nemci vse smejo, za njih ni med Avstrijo in Prusijo prav nobenih mej.

(Žalost po Bismarku.) Na otročje načine hočejo avstrijski Nemci pokazati svojo žalost vsled Bismarkove smrti. Delj časa bodo neki nosili sedaj črn pas okoli leve roke in v suknji umetno narejene črne plavice ali pa pristne plavice, zavite v črno kopreno. Da pa se tudi pije v žalost (pri takozvanih salamandrih) je pri Nemcih že itak stara navada. — V Cmureku so razobesili zastavo v znamenje žalosti. No, kjer velja storiti kako neumnost, tam seveda Cmurečani ne smejo manjkati!

(Knez Bismark) je vedel, da bo moral kmalu umreti. S strahom je govorilo smrti in veliko je jokalo. V zadnjih dneh je občutil strašne bolečine. Večkrat je tako vzdihoval in kričal, da so vsi odšli iz sobe, ki so bili pri njem.

(Duhovniške spremembe.) V nedeljo 31. julija je bil na župnijo Spodnje Sv. Kungote vmeščen č. g. provizor Alojzij Vojsk. Cerkvene obrede je izvršil dekanjski upravitelj, č. g. Matija Kelemina, župnik v Št. Ilju. — Razpisana je župnija Sv. Helene v Loki do 12. septembra 1898. — Č. g. oo. frančiškani: O. Nikolaj Mežnerič pride za superijora k Sv. Trojici, o. Nazarij Schönewetter pride od Sv. Trojice v Maribor. O. Fran Solan Erman in Emerih Landergott v Marija Trost. O. Aleksander Schamp v Lankovce. — Č. g. Karol Gajšek, častni kanonik in župnik v Dobrni je dobil od cesarja zlati zaslužni križec. Častitamo!

Društvene.

(Veseljco) v proslavo petdesetletnice našega presvetlega cesarja priredi v nedeljo, dne 7. avgusta t. l. g. Jože Lorber gostilničar

na Ptujski gori. Igrala bode Majšperska glasna godba. Petje pa priskrbi mešan in moški zbor Majšperskega bralnega društva. Prijatelji petja in narodnih veselice se prav uljudno vabijo.

(Slovenskega bralnega in pevskega društva »Maribor«) veselica dne 7. avgusta v gostilni g. E. Ivanuš obeta, da bode prav izvrstna. Vspored je raznovrsten. Peli se bodo trije moški in trije mešani zbori, predstavljali trije šaljivi prizori, šaljiva pošta bode pošiljala pisma na vse konce sveta, in pisma dojdejo še isti večer, kamor bodo namenjena. Vrla mlada Slovenka nam bode deklamovala. Pa še nekaj bode, kar v Mariboru še menda ni bilo videti. Širno znani telovadec g. M. Benčan iz Celja z bratoma Zabukošek od istotam bodo izvajali zanimive vaje v dvojici in trojici, kar mislimo da bode prečast. goste najbolj zanimalo. Vabimo torej vse rodoljube, posebno pa še one iz Maribora in okolice, da nas blagovolijo počastiti s svojim posetom. Obračamo se tudi do gg. dijakov, ki imajo sedaj počitnice, da bi prišli vsaj bližnji in pomagali nekoliko k živahnosti.

(Vabilo) na jubilejske slavnosti, katere se prirede v Žalcu v proslavo 50letnega vladanja našega presvtl. cesarja in sicer dne 6. in 7. avgusta. — Slavnosti se vrše v prostorih g. Fr. Robleka s sodelovanjem vojaške godbe. Uljudno vabi slavnostni odbor.

(»Sadje- in vinorejsko društvo za šoštanjski okraj«) bo letos zopet tomaževo žlindro in kajnit naročilo. Cena isti je 2. gld. 60 kr. za 100 kil brez voznine za ude društva; neudi plačajo po 30 kr. za 100 kil več. Lansko leto se je jeden vagon naročil, letos bi bilo pa želeti, da se več naročnikov oglasi; kajti denar za ta umetni gnoj se že prvo leto docela povrne. Ker se je žlindra močno podražila, opozarjamo iste, kateri jo že naročiti, naj to v kratkem storé, saj pa gotovo do 31. avgusta t. l., ker je društvo potem ne dobi več po tej ceni. Pri naročbi se mora polovica zneska naprej plačati. Naročbo sprejema društveni načelnik, g. Ivan Kranjc v Št. Ilju in g. U. Lager, trgovec v Velenji.

(Kapela.) V ponedeljek, 15. avgusta priredi »Kapeljsko bralno društvo« v gostilni g. R. Horvata vrtno veselico s petjem, tamburanjem in tombolo. Ob neugodnem vremenu se vrši veselica v prostorih gostilne. Začetek točno ob 4. uri.

Iz drugih krajev.

(Prešernov spomenik.) Ker se je gospod dr. Josip Kušar odpovedal tajništvu odbora za nabiranje prispevkov za Prešernov spomenik, prevzel je ta posel mestni knjigovodja gospod Fran Trdina.

(Delavsko gibanje.) Živahno se gibljejo delavski krogi na Primorskem. Krščansko socijalno društvo v Trstu, ki je imelo doslej le laške shode, je sklicalo sedaj že tudi prvi slovenski shod. Blizu 200 delavcev je bilo navzočih. Slovenski delavci nameravajo ustanoviti v društvu svoj slovenski odsek. Tako je prav! Dvojezičnost v takih društvih je le velika ovira veselega in hitrega društvenega razvijanja. — V Gorici se je ustanovilo katoliško delavsko društvo. Delavsko ljudstvo je treba dandanes organizovati, da si bo lažje priborilo svojih pravic.

(Kranjsko.) Da proslavijo 50letno vladanje presvetlega cesarja in obhajajo 10letni obstanek učiteljske »Zaveze«, v ta namen so se zbrali prve dni tega tedna v Ljubljani učitelji iz vseh slovenskih pokrajin. Ker so se zbrovanja udeležili tudi nekateri česki in hrvatski tovariši, kričali so nemški listi, da bo to le vseslovansko učiteljsko zborovanje. Toda bilo je vseskozi jubilejno zborovanje. Zborovanja so se udeležili vsi najvišji dostojanstveniki, ki bivajo v Ljubljani. Tudi ljubljanski škof je bil navzoč ter si je s svojim krasnim nagovorom osvojil srca vseh zborovalcev.

(Položaj Jugoslovanov.) Kakor govorimo že v političnem ogledu, je položaj Jugoslovanov jako nepovoljen. Naši zaupniki so na Dunaju zahtevali, da se jugoslovansko vprašanje reši zajedno s českim in moravskim. V istem smislu se je izrazil tudi dr. Ferjančič na učiteljskem banketu v Ljubljani. Vladni listi sedaj odgovarjajo, da naj mirujemo s svojimi zadevami, kajti vlada ima dovolj drugih skrbi. Takega odgovora nismo pričakovali. Ako ima vlada čas pobirati od

Jugoslovanov vsako leto denarni in krvni davek, imeti bo morala tudi čas, da se ozira na naše zahteve. Mi nismo in nečemo biti v Avstriji sužnji, ampak enakopravni državljani. Ako vlada tega ne ve, naj ji povedo naši poslanci. Poslanci, govorite z vlado odločno, narod bo odobral vaš besede.

(Občina Radvanje) je imenovala vit. Rozmanita častnim občanom. Prva in najnižja stopnja je torej že dosežena. Vitez se mnogo trudi, da bi dosegel odlikovanja.

Loterijne številke.

Trst 30. julija 1898: 14, 33, 85, 23, 17
Linc „ „ „ 17, 86, 48, 23, 36

Bažnata obleka iz surove svile gld. 8'65

do 42 gld. 75 kr. za popolno obleko. Tussors in Shantung-Pongees — ter črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gold. 65 kr. — v najnovišnjih tkaninah, barvah in vzorcih. Zasebnikom poštne in carine prosto na dom. Vzorci obratno. G. Henneberg-ove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Zahvala.

Tem potom se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so nas prišli tolažit povodom smrti in se udeležili pogreba našega nam nepozabnega gospoda brata, oziroma svaka, strica in bratranca, veleč. gospoda

Jerneja Bogataja,

župnika pri Sv. Jederti nad Laškim,

ki je dne 18. t. m. po kapi zadet v 34. letu svoje starosti okoli 10. ure nagloma umrl.

Posebno pa izrekamo najtoplejšo zahvalo veleč. gospodu nadžupniku J. Ev. Žuži za prireditve sprevoda in njegovega krasnega, nas tolažilnega govora, vsej častiti duhovščini, katera je dragemu ranjcemu zadnjo čast skazala, blag. gospodom učiteljem, gospodom pevcem iz Laškega za ganljivo petje, slavnemu „Bralnemu društvu“ iz Laškega, kakor tudi vsem drugim darovalcem prelepih vencev, za skazano zadnjo čast, vsem domačim in tujim faranom, kateri so se pogreba udeležili, vsem najtoplejša in najprisrčnejša zahvala.

Pri Sv. Jederti nad Laškem in v Stari Loki.

Ostali žalujoči.

Zahvala.

V svojem in ostalih žalujočih imenu izrekam povodom smrti nepozabljivega nam soproga, oziroma milo-blagega nam očeta

Jožefa Krajnca,

bivšega župana, 54letnega organista in 40letnega cerkvenega ključarja v Črešnjicah,

kateri je dne 11. julija previden s sv. zakramenti po trudapolnem življenju mirno v Gospodu zaspal, tem potom vsem prijateljem in znancem umrlega, vsem domačim in nebrojnim sosednim faranom, ki so se pogreba udeležili, presrčno zahvalo.

Prav posebno naj bo tukaj najtoplejša zahvala izrečena preč. gg. župnikoma: Alojziju Kos za v Kristusu tolažilni, srce pretresajoči govor in Jakobu Merc, oba za časa „očeta Krajnca“ bivša župnika v Črešnjicah, domačemu blagemu župniku preč. g. Ogrizeku, frankolskemu č. g. provizorju Jakobu Palir in dobrotniku mnogozaslužnemu g. nadučitelju Filipu Koderman na Frankolovem.

Rajniki se priporočajo v pobožni spomin.

Zibika, dne 25. julija 1898.

Jožef Krajnc, župnik.

Na prodaj

sta radi starosti posestnikov, oddaljenosti in naraznosti posestva sledeča 2 vinograda vsak posebej:

I. vinograd v Gruševi hiš. št. 76 v župniji Sv. Marjete na Pesnici, sodnije Mariborske, ki jako rad in poprek zdatno rodi, in se dobro obrestuje. Ima zidano pivnico, tiskalnico in viničarijo, ter nejamčeno meri 2 orala 811 □ sež., to je majhen vrtič in sadovnjak, in blizo 2 orala trsja v dobrem stanu in brez trne uši. Cena mu je brez letošnjega sadja in bratve najmanj 2300 gld. Letošnje sadje, bratva in polovnjaki se za primerno, posebej pogojeno ceno tudi prodajo.

II. vinograd na Gajšaku v Trnovcih hšt. II v župniji Sv. Tomaža, sodnije Ormoške, ves rigoljen z laškimi rivčekom v vrstah zasajen, ki poprek rad rodi, in izvrstno vino donaša. Ima prostorno viničarijo in nejamčeno meri 4 orala 343 □ sež., to je okoli 2 orala trsja v izvstnem stanu, drugo pa so večinoma njive, sadovnjak in pašnik. Cena mu je brez letošnjega sadja in bratve najmanj 900 gold. Letošnje sadje in bratva se za primerno posebej pogojeno ceno tudi prodajo.

Kdor hoče I. ali II. vinograd za zgoraj navedeno ceno, pod katero se ne prodaja, kupiti, naj si ga ogleda, in potem pisмено ali ustmeno način plačila itd. podpisnemu lastniku naznani in se z njim pogodi.

Dr. Ivan Petovar,
posestnik v Ormožu hšt. 31. Friedau.

Službo organista in cerkovnika

želi takoj nastopiti še mlad, neoženjen z dobrimi spričevali. Kdo? Pove upravnništvo „Slov. Gosp.“ 1-3

Na znanje!

Od Sv. Jurja v Slov. gor. se slavno občinstvo na drugi tukajšnji živinski sejem dne **12. avgusta t. l.**, ki je bil v „Slov. Gospodarju“ že pod št. 15 razglašen, opozarja. **Predstojništvo.**

Za vinogradnike zelo koristna je knjižica: 17—17

Peronospora

ali strupena rosa,

ki v lahko umljivem jeziku na drobno razpravlja o navedeni trtni bolezni ter o načinu, kako se je iste mogoče iznebiti. Delce se dobi pri pisatelju **Anton Kosi-ju**, učitelju in posestniku v Središču na Štajarskem, za majhni znesek 12 kr. (s poštino vred.)

Vinogradniki, omislite to knjižico svojim viničarjem; korist bo le Vaša!

ZAHVALA.

Za premilo in častljivo petje slavnega pevskega društva Šaleške čitalnice pred hišo in na grobu svojega nepozabljivega soproga gospoda

Ivana Stergarja,

bivšega c. kr. davkarja v Slov. Gradcu,

dne 28. t. m. se v svojem in v imenu svojih otrok tem potom presrčno zahvaljujem.

Slov. Gradec, 29. julija 1898.

Berta Stergar,

udova.

! POZOR!

Novi, fini, dobri svinčniki „Družbe sv. Cirila in Metoda“.

Z načelom, da kar se zalaga pod imenom dične naše družbe — mora biti najboljše kakovosti, da se obdrži in ostane v trajni rabi, založil sem s privoljenjem slavnega vodstva **nove, fine** svinčnike v korist „Družbe sv. Cirila in Metoda“, izdelane od prve svetovne firme te stroke: **L. C. Hardtmuth na Dunaju.**

Da se udomačijo ti **novi**, edino dobri svinčniki v vsaki narodni hiši, po pisarnah in šolah in da se moje dobro blago ne zamenja s kakimi slabimi izdelki, izdanimi na ime družbe, zato

zahtevajte, kupujte in v lastno korist rabite le svinčnike, ki imajo poleg družbenega imena utisnjeno tudi tovarniško znamko

L. C. Hardtmuth.

Moje blago je prima-bлаго. Le k prima blagu priutisne firma **L. C. Hardtmuth** svojo znamko.

Cena svinčnikom je po 1, 2, 3, 4 in 7 kr. kos; v dvanajstoricah ceneje, prekupovalcem rabat. Zalaga in prodaja

IVAN BONAČ,

trgovina s papirjem in šolskimi potrebščinami v Ljubljani. Založnik priznanih najboljših slovenskih razglednih dopisnic v korist „Družbe sv. Cirila in Metoda“ s podobo nje prvomestnika veleč. gospoda Tomo Zupana. — Cena za kos 5 kr., 100 kosov 4 gld. franko.

Prevezem naročila za izdelovanje razglednih dopisnic v eni ali več barvah. Prosim, da se mi iz vseh krajev slovenske zemlje, kjer še nimam zveze, pošlje po 10 razglednih dopisnic proti takojšnji odškodnini. 6-6

Phönixsova pomada

je bila na razstavi za zdravstvene in bolnikostrežne zadeve v Stuttgartu l. 1890 odlikovana z medaljo, je priznana kot izvrstna po mnogih zdravnikih in vsled tisočih zahvalnih pisem. Ta pomada je edino sedaj obstoječe neškodljivo sredstvo, vsled katerega pri možkih in ženskih lasje silno bujno rastejo, ne izpadajo, ter se takoj odpravijo luskinе raz glave. Tudi dobro služi za to, da se moreš koj v mladosti ponašati z brki. Vspeli in neškodljivost se jamči.

Lonček te pomade stane 90 kr. Dobi se po poštnem povzetju, ali pa, če se denar že naprej pošlje.

Naslov: **Hoppe, Dunaj, XV., Pouthongasse 3.**

1-26

Trgovina umetnega in stavbenega kamnoseka

J. F. PEYER-a

Kokoschneegg-Allee — Maribor — Hilariusstrasse.

Se priporoča p. n. občinstvu za vsa kamnoseška in podobarska dela, kakor tudi za vsa popravila.

Velika zaloga izdelanih novih nagrobnih kamenov, marmornih plošč vseh barv in vsake velikosti vedno na prodajo.

Solidna postrežba in prav nizke cene.

23—45

Za kuharico ali gospodinjo

se priporoča oseba, ki zna kuhati za vsako mizo ter razume vsako delo pri gospodi in gospodarstvu. Več pove upravn. „Slov. Gosp.“ 1-4

Priden in pošten pristavnik,

ki razume tudi živinorejo ter ima najmanj 3 osebe za delo, se s 1. novembrom t. l. sprejme. Popraša se naj pri **W. Blanke v Ptuj.** 2-2

Oskrbništvo grajščine

Herbersdorf

prodaja od železniške postaje Wildon na Štajarskem proti povzetju

jabolčnik

zlatorumen z izvrstnim okusom, po 6, 8, 10 in 12 kr. liter. 2

12 mašnih pesmi

za mešan zbor, zložil Ign. Hladnik. Op. 35. Cena partituri 50 kr. Glasovi a 15 kr. „Ecce sacerdos“, za veliki mešani zbor s spremljevanjem orgel ali orkestra. Partitura 30 kr., glas za orkester 80 kr. Dobi se pri skladatelju v Novemestu, Dolenjsko. 2-2

V tiskarni sv. Cirila v Mariboru izide te dni 176 strani obsegajoča knjižica:

V Marijinem Celju.

Zgodovinske in potopisne črtice.

Spisal in izdal

s pridigami, katere je imel v Marijinem Celju, Dr. Anton Medved, c. kr. profesor v Mariboru.

Cena knjižici 30 kr., po pošti 35 kr.

Umetno stavbarsko-klesarski obrt Murnikovih naslednikov

Anton Gajser,
lastnik.

v Mariboru
Kaiserstr.-Theatergasse št. 18.
Obstoji že 40 let.

Karol Kocijancič,
klesarski mojster.

Priporoča se za izdelovanje klesarskih in kiparskih del, kakor tudi popravil.

Največja zaloga na Spod. Štajarskem

gotovih, novih nagrobnih kamenov iz marmorja, sijanita in granifa. — Marmorne plošče vsake boje in velikosti so vedno v pripravi. 2-14

Postrežba točna. — Cena jako nizka.

Romanje v Marijino Celje.

Povodom praznika Vnebovzetja prečiste device Marije dne 15. avgusta t. l. vozil bo s Spodnještajarskega poseben romarski vlak k sloveči in čudežni božji poti v Marijino Celje. Ta posebni vlak vozi od Celja do Au-Seewiesena in sicer:

v sredo, 10. avgusta z naslednjim voznim redom:

Celje	ob 2:40	zjutraj	Hoče	ob 4:15	zjutraj
Štore	2:48	"	Maribor	4:24	"
St. Jurij	2:57	"	Pesnica	4:40	"
Ponikva	3:08	"	St. Ilj	4:54	"
Poljčane	3:32	"	Spielhof	5:04	"
Slov. Bistrica	3:44	"	Gradec	6:06	"
Pragarsko	3:55	"	Kapfenberg	7:50	"
Račje	4:05	"	Au-Seewiesen	8:20	"

Vozne cene (Zonen-Tarif) v Au-Sewiesen in nazaj znašajo od postaj:

	II. razred:	III. razr.:		II. razred:	III. razr.:
Celje—Štore	gld. 7:18	gld. 5:39	Račje	gld. 5:84	gld. 4:35
St. Jurij	7:18	5:29	Hoče	5:32	4:25
Ponikva	6:52	4:96	Maribor	5:32	4:15
Poljčane	6:52	4:80	Pesnica	5:04	3:97
Slov. Bistrica	5:84	4:65	St. Ilj	4:77	3:82
Pragarsko	5:84	4:45	Spielhof	4:77	3:72

V Au-Seewiesen pride vlak ob 8:20 predpoldne. Od tam se podajo romarji (peš ali z vozom, ki se pa mora posebej na lastne stroške preskrbeti) v Marijino Celje, kamor dospejo okoli 4. ure popoldne. V Marijinem Celju bo slovesen vhod in pozneje priložnost za sv. spoved.

Četrtek dne 11. avgusta ob 9. uri dopoldne slovenska pridiga, potem slovesna sv. maša. Pri lepem vremenu procesija okoli cerkve.

Domov se more peljati 11. 12. ali najpozneje 13. avgusta z vlaki, ki od Kapfenberga v jutro ob 7:47, popoldne ob 2:19, zvečer ob 6:31, ali pa ki dne 14. avgusta v jutro 2:56 odidejo.

Isti spoštovani romarji, ki bi radi od Marijinega Celja obiskali tudi jubilejno razstavo na Dunaju, imajo priložnost podaljšati vozni listek do 23. avgusta.

P. n. romarji, ki se želijo božje poti vdeležiti, naj se zaradi vožnih listkov oglasijo: V Mariboru v tiskarni sv. Cirila ali v trgovini gospoda Berdajsa, v Celju v tiskarni gospoda Drag. Hribarja, kakor tudi pri prirediteljih, gosp. Ferd. Ivanušu in gosp. Antonu Šebatu, kaplanu v Poljčanah.

V druge večje kraje se bodo vabila in vozni listki poslali nekaterim prečast. gospodom duhovnikom, ki so tem potom ponižno prošeni, da jih blagovolijo med ljudstvo razpečati. — Romarji, ki se želé od Seewiesena peljati, blagovolijo naj to naznaniti najdalje do 5. avgusta.

Ujudnej pozornosti

posebno priporočeno!

V vsakem poštno-oddajnem okraju, v vsakej fari in po potrebi in želji tudi v vsakej občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot **zaupni mož in posredovalec** z ozira-vrednim postranskim zaslužkom, ki se vedno množi in mnoga leta traja, od nekega, čez trideset let obstoječega domačega denarnega podjetja, priznane zanesljivosti in prve vrste. Pismene ponudbe pod 20.298, Gradec, poste restante.

Zganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru. Največa zganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za boleestnike in okrevance kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 123

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc,
trgovec v Celju
v „Narodnem domu“
in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagone, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzajem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretino.

Z velespoštovanjem 23-52

Anton P. Kolenc.

Sesalke Tehtnice

vsakih vrst za domačo in javno rabo, za kmetijstvo, stavbe in obrt.

NOVOST: Po Bower-Barffovih patent-nih inoksidacijskih sesalkih.

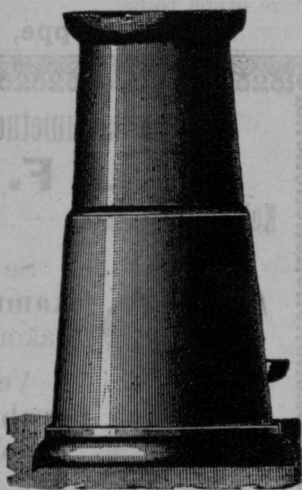
inoksidirane sesalke
so obvarovane zoper rjo.

ceniki gratis in franko. **W. GARVENS, DUNAJ,** (i. Wallfischgasse 14. (i. Schwarzenbergstrasse 6. **ceniki gratis in franko.**

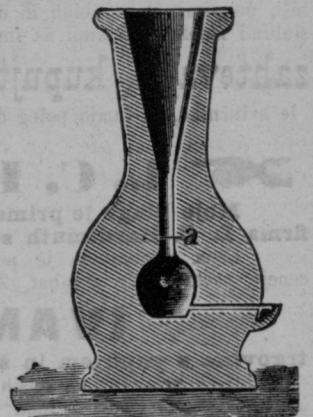
Se dobiva v vseh trgovinah s stroji in železom, v tehničnih, vodovodnih in vodnjakekopnih podjetjih itd.

Zahtevaj izrečno: **Garvenove inoksidirane sesalke, ozir. Garvenove tehtnice.** 12-26

Najboljše možnarje za streljanje proti toči,
dalje
novoiznajdene, brzostrelne in varnostne možnarje

(katerih ni treba nič zabijati, pri streljanji vsaka nevarnost izključena, pokajo boljše, potrebujejo manj smodnika in streljajo mnogo hitreje kot navadni možnarji);
najboljše in najnovije kmetijske stroje;
vse sestavne dele iz železa za mline, žage, tovarne in druge obrtnijske naprave

izdeluje in prodaja po tovarniških cenah z garancijo

tovarna za stroje in livarna

Pehani, Lorber in dr.

v Žalcu pri Celju. 18